

ዳኞች፡- ዓብዱልቃድር መሐመድ

ሐገስ ወልዱ

ሂሩት መለሰ

ታፈሰ ይርጋ

በላቸው አንሺሶ

አመልካች፡- የእንጨት መሰንጠቂያና መገጣጠሚያ ድርጅት - ከበደ መኰንን ቀረበ።

ተጠሪ፡- ረዲ እንዳለ - ቀረበ

መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል።

ፍ ር ድ

ጉዳዩ በአሰሪና ሰራተኛ መካከል የተነሳውን የስራ ክርክር የሚመለከት ነው። ክርክሩ የተጀመረው በፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት ሲሆን፤ ይህ ከሚከተለው ተጠሪ በአመልካች ላይ ክስ የመሰረተው የስራ ውልን ከሕግ ውጪ ስላቋረጠብኝ ውዝፍ ደመወዜን በመክፈል ወደስራዬ እንዲመልሰኝ ይገደድልኝ፤ ይህ ካልተቻለም የስራ ውል ከሕግ ውጪ በሚቋረጥበት ጊዜ ሊከፈሉ የሚገባቸውን ክፍያዎች ከፍሎ ያሰናብተኝ ዘንድ ይወሰንልኝ በማለት ነው።

አመልካች ለክሱ በሰጠው መልስ የስራ ውሉ ሊቋረጥ የቻለው ከሚከተለው ለስራ የተሰጠውን ገንዘብ አጉድሎ በመገኘቱ ነው። ከዚህ በተጨማሪም የድርጅቱን ንብረት ያለአግባብ ወጪ እንዲሆን አድርጓል፤ በመሆኑም ውሉ የተቋረጠው በሕግ አግባብ ነው በማለት ስለመክራክሩ መዝገቡ ያመለክታል። ክሱን የሰማው ፍ/ቤትም ክርክሩን ከመረመረ በኋላ ከሚከተለው የተከላከለ ገንዘብ ስለማግኘቱ በማስረጃ የተረጋገጠ እና በከላከያም ያልተካደ ስለሆነ የስራ ውሉ የተቋረጠው በሕግ መሰረት ነው በማለት ወስኗል። በሌላ በኩል ደግሞ ተጠሪ ውሳኔውን በመቃወም ለፌዴራል ክፍተኛ ፍ/ቤት ይግባኝ በማቅረቡ ክርክሩ በድጋሚ የተሰማ ሲሆን፤ በመጨረሻም ፍ/ቤቱ በፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት የተሰጠውን ውሳኔ በመሻር ተጠሪ የስድስት ወር ውዝፍ ደመወዝ ተከፍሎት ወደ ስራው ይመለስ በማለት ወስኗል። የሰበር አቤቱታው የቀረበው በዚህ ላይ ነው።

በበኩላችንም አመልካች ታሕሣሥ 1 ቀን 2001 ዓ.ም በፃፈው ማመልከቻ ያቀረበውን አቤቱታ መሰረት በማድረግ ተጠሪን አስቀርቦን ክርክሩን ሰምተናል። አቤቱታው በሰበር ችሎት እንዲታይ የተወሰነው ተጠሪ ገንዘቡን ስለማግኘቱ እና ለሌተሰቦቹ መንቀሳቀሻ እንደተጠቀመበት በችሎት አምኖ እያለ የስራ ውሉ ከሕግ ውጪ ነው የተቋረጠው በማለት ውሳኔ የመስጠቱን አግባብነት ለመመርመር ነው። በዚህ መሰረትም ይህን ነጥብ ከግራ ቀኝ ወገኖች ክርክር፤ አቤቱታ ከቀረበበት ውሳኔ እና ከሕግ ጋር አገናዝቦን መርምረናል።

እንደምንመለከተው ተጠሪ ለስራ ማስኬጃ እንዲውል ተብሎ ከተሰጠው የድርጅቱ ገንዘብ ውስጥ የተወሰነውን አጉድሎ ስለመገኘቱ በፍሬ ነገር ረገድ ተረጋግጦአል። አመልካች የስራ ውሉን ያቋረጠው ይህን መሰረት በማድረግ እንደሆነም አላከራከረም። በአሰሪና ሰራተኛ መካከል ተመስርቶ የነበረውን የስራ ውል ስለሚቋረጥባቸው ሕጋዊያን ምክንያቶች በሚመለከት በአሰሪና ሰራተኛ ጉዳይ አዋጅ ቁ. 377/96 በዝርዝር ተመልክቶአል። በዚህ መዝገብ ለተያዘው ክርክር አወሳሰን ተገቢነት የአዋጁ አንቀጽ 27 ሲሆን፤ ይህም ያለማስጠንቀቂያ የስራ ውል የሚቋረጥባቸውን ምክንያቶች በዝርዝር አስቀምጦአል። ተጠሪ በአሰሪው (በአመልካች) ገንዘብ ያለአግባብ ስለመጠቀሙ ተረጋግጦአል። ይህ ድርጊት ያለማስጠንቀቂያ የስራ ውል ከሚያቋርጡ ምክንያቶች አንዱ እንደሆነ በተጠቀሰው አንቀጽ 27(1)(መ) ተመልክቶአል።

እንግዲህ ሕጉ ይህን ያሕል ግልጽ ከሆነ ከዚህ በተቃራኒ መወሰን የሚቻልበት ምክንያት አይኖርም። ሲጠቃለል የስራ ውሉ የተቋረጠው በሕግ አግባብ መሆኑ ግልጽ ሆኖ ሳለ የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት በተቃራኒው መወሰኑ ትክክል አይደለም። ውሳኔው በሕጉ አተረጓጎም ረገድ መሰረታዊ ስህተት ያለበት ሆኖ አግኝተነዋል።

ው ሳ ኔ

1. የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት በመ/ቁ. 69766 ኅዳር 18 ቀን 2001 ዓ.ም የሰጠው ውሳኔ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 348/1/ መሰረት ተሽርክል።
2. በአመልካች እና በተጠሪ መካከል የነበረው የስራ ውል የተቋረጠው በሕግ አግባብ ነው ብለናል። ስለዚህም የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት በመ/ቁ. 25280 ሐምሌ 9 ቀን 2000 ዓ.ም የሰጠው ውሳኔ ፀንቶአል።
3. ወጪና ኪሣራ የየራሳቸውን ይቻሉ። መዝገቡ ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ቤ/ኃ